

Preek over Spreuken 30:7-8

- Neede, 31 augustus 2025
- Kees van Dusseldorp

Twee dingen vraag ik U...

votum en groet

NLB 215:1,2,3,4 Ontwaak, o mens, de dag breekt aan

verbondsvernieuwing: 'Ik ben het brood dat leven geeft'

Opwekking 715 Wat hou ik van uw huis

lezen: Spreuken 30:1-9

Matteüs 6:25-34

Luisterlied: De zevende dag

ELB 328 Breng dank aan de Eeuwige

verkondiging Spreuken 30:7-8

Psalm 127:1,2 (DNP) Wanneer de Heer het huis niet bouwt

gebed

collecte

Opwekking 710 Zegen mij op de weg die ik moet gaan

zegen

Gemeente van Jezus Christus,

De SEN-feesten zijn voorbij. De rommel zal vandaag of morgen opgeruimd worden. De zomervakantie is over. Morgen mogen jullie weer naar school. Of is het: morgen *moeten* jullie weer naar school 😊?

Voor sommigen is het seizoen al begonnen, anderen merken niets van een nieuw schooljaar. Maar we staan vandaag wel op de drempel van een nieuw seizoen. Colleges gaan weer beginnen, je trainingen en wedstrijden. De cursus die je gaat doen, het werk dat je als vrijwilliger gaat oppakken. Ook voor het kerkenwerk komt het een en ander na de zomervakantie weer op gang.

Hoe ga je deze drempel over? Hoe begin je een nieuw seizoen? Met het opruimen van de vakantiespullen? Met het leegvegen van je bureau? Met het je afmelden voor een commissie waar je niet meer mee verder wilt? Met nieuwe schriften en schoolboeken? Met het aanmelden voor iets anders? Sta je erbij stil dat je op een drempel staat?

Wat ik over een nieuw seizoen zeg, geldt natuurlijk ook voor een nieuwe maand, een nieuwe week of een nieuwe dag. Niet iedereen kan ver in het voren kijken. Maar steeds weer sta je op een drempel.

Is het raar als ik zeg, dat ook bidden een goed begin is van een nieuw seizoen?

In de tijd van de Bijbel werd elke dag geopend met een morgenoffer. Inclusief de bijbehorende gebeden. In Psalm 5 hebben we een morgengebed in de Bijbel staan. En er zijn meer psalmen die daarvoor geschikt zijn.

Doe je dat zelf ook? Elke dag openen met gebed? Het hoeft niet lang, het hoeft niet uitgebreid. Maar het zet je dag in het teken van de Heer. Ik kan het je zeer aanbevelen. Het helpt om met de Heer te leven. Als je zijn aanwezigheid heel de dag wilt ervaren.

Als gemeente van Christus beginnen we elke nieuwe week met een dag voor de Heer. Heel de liturgie van de kerkdienst is een gebed. Zo wil ik het op deze drempelzondag ook graag doen. Als gemeente van Jezus Christus. Aan het begin van een nieuw seizoen beginnen met een gebed.

We kijken op naar de Heer. Prijzen hem die de tijden overziet. Openen ons hart voor zijn aanwezigheid. Leggen hem onze wensen en verlangens voor. Voor jezelf en voor anderen. Heffen onze handen op om ze door Hem te laten vullen.

Laten we – voor we de drempel overgaan en hard aan het werk gaan – eerst bidden.

**

Maar wat bid je als je op een drempel staat? Ik heb geen enquête uitgevoerd. Het zou interessant zijn om van elkaar te horen wat je de Heer zou willen vragen voor het nieuwe seizoen.

Vanmorgen wil ik je graag het gebed van Agur aanreiken. Als een krachtig gebed voor een nieuw seizoen. Voor een nieuwe week. Voor elke nieuwe dag. Een inspirerend gebed voor je leven. Een gebed dat rust en richting geeft.

Er staan in de Bijbel veel gebeden.

Misschien ken je het gebed van Salomo. 'Heer, ik ben nog jong en onervaren. Geef mij wijsheid voor mijn taak.' Of ken je het bijzondere gebed van Jabes uit 1 Kronieken 4: 'God, zegen mij; geef mij succes en maak mij gezond.' In de Bijbel staan veel gebeden van David. In alle toonsoorten van de Psalmen. We hebben het gebed van de Heer Jezus, 'Onze Vader in de hemel.'

En we hebben ook het gebed van Agur, de zoon van Jake.

'Wie ben jij eigenlijk, Agur?'

'Ja, je weet niet zoveel van mij hè? Ik heb geen joodse naam en ook mijn vader niet. Ik hoor bij de Ismaëlieten. Maar ik heb de God van Israël lief. Ik ben een verzamelaar. Dat betekent mijn naam Agur. Ik vind het fantastisch om wijsheden, gezegden en spreekwoorden te verzamelen. En door te geven aan anderen. Iets uit mijn verzameling is in de Bijbel terecht gekomen. Spreuken 30. Meer hoeft je niet over mij te weten. Lees maar wat ik heb opgeschreven. Laat God mijn woorden gebruiken om jou te helpen.'

**

'Heer, twee dingen vraag ik u, gun ze me zolang ik leef.'

Dat triggert mij. Ontroert me zelfs. Dat iemand in staat is om een veelheid van wensen en verlangens terug te brengen tot twee dingen. Dat hij in alles wat er gebeurt en gebeuren kan, uiteindelijk twee dingen aan God vraagt. Ik kan zoveel dingen bedenken die ik God zou willen vragen, dat ik het risico loopt niets meer te vragen, omdat ik niet weet waar ik moet beginnen. Of dat ik het zo algemeen houd, dat het ook weinig meer zegt. Agur brengt focus aan. En toch concreet te blijven in zijn bidden. Een wijs man.

'Heer, twee dingen vraag ik u, gun ze me zolang ik leef.'

Letterlijk staat er: Twee dingen vraag ik van u, gun ze mij *voordat ik sterf*. Inhoudelijk is dat hetzelfde: zolang ik leef of voordat ik sterf. Toch maakt dit het gebed nog intenser. Dit is wat Agur zou willen ontvangen voordat hij heengaat. De dingen die hij gedurende zijn jaren op aarde als belangrijkste ziet. Ik hoop eigenlijk dat het ook de dingen zijn die jij leert bidden voordat je sterft.

Wat zijn die twee dingen?

Het eerste is: houd me ver van leugen en bedrog.

En het tweede is: maak me niet arm, maar ook niet rijk.

Misschien denk je: is dat nu zo uitzonderlijk? En zo belangrijk? Is dit een geschikt gebed om een dag mee te openen? Een week? Een nieuw seizoen? Bepaalt dit mijn houding in het leven? Ik denk het wel. Laten we de toelichting van Agur volgen (Bijbel erbij?).

**

Agur gebruikt een aanvliegroute om bij dit gebed uit te komen. Als je zijn aanvliegroute niet neemt, kom je niet bij zijn gebed uit. Begrijp je het belang niet. Agur begint met een verzuchting. 'Heer, ik ben zo moe. Zo moe, mijn God, ik kan niet meer.' Agur is vastgelopen. Dat is een rotgevoel. Maar kan ook heel vruchtbaar zijn om te leren bidden.

Daarna zegt hij: 'Heer, ik ben dom. Dommer dan ieder ander.' Wat een bijzondere belijdenis! Je zult dat niet zo snel zeggen, vermoed ik. En toch is het ook wel mooi. Ontnuch-

terend. Agur zegt: 'Ik heb geen wijsheid. Ik snap niets van de Heilige. Ik weet niets van God. Er is toch geen mens die God begrijpt?'

Vind je het ook ergens niet heerlijk, dat Agur dit zo zegt? 'Ik snap niets van de Heilige. Ik weet niets van God.' Hoeveel mensen herkennen dat! Hoe vaak begrijp je God niet! Roept zijn beleid op aarde vraagtekens op. Agur zegt het gewoon. Ga je niet verbeelden dat jij het snapt. Dat jij God begrijpt. Dat jij wetenschappelijk kunt aantonen dat God bestaat. Net zo min als je trouwens zou kunnen bewijzen dat God niet bestaat.

Agur zegt: 'Er is niemand in de hemel geweest, die ons zou kunnen vertellen wat U doet. 'Er is niemand die de wind kan vangen, die de zee in zijn jaszak heeft, die regelt wat er op aarde gebeurt.' Ken jij iemand die dat kan? 'Zeg het me dan! Wie is dat? Waar woont hij? Wie zijn zijn kinderen?' Nee dus. Zo'n mens is er niet. Wat weten wij dus nu helemaal over God?

Tussen haakjes: Inmiddels zouden wij wel een naam kunnen noemen. Een naam die Agur nog niet kon kennen. Er is wel een mens geweest die uit de hemel kwam. Iemand op hetzelfde level als God. Omdat Hij zelf God is. Die alle macht heeft gekregen in hemel en op aarde. Jezus Christus, de Zoon van God. Agur zou blij zijn met Jezus, denk ik. Hij zou naar Jezus luisteren en accepteren wat Jezus zegt. Omdat Jezus wel alles weet van de Heilige. En ons alles kan vertellen over God.

Ergens klinkt dat al door in wat Agur zegt. 'Wat God zelf zegt is betrouwbaar. Dat is waar gebleken. Mensen hebben geen goede kennis van God. Wij weten niets van de Heilige. Tenzij God zelf spreekt. Zelf vertelt wie Hij is. Zeker, dat gebeurt door mensen en in menselijke woorden. Maar toch is God zelf degene die het Woord neemt. Komt zijn Woord naar de aarde. In menselijke gedaante. Gods eigen Woord is de enige betrouwbare bron van onze kennis van de Heilige.

Je begrijpt dat Agur zegt: blijf met je vingers van Gods Woord af. Voeg er niets aan toe. Maar leef uit Gods Woord. Luister naar de woorden van de Heer. Neem er de rust voor. Maak er de tijd voor. Drink de woorden in. Alsof je ze nog nooit hebt gehoord. Bewaar ze in je hart. En leef ervan. Mag dat een belangrijke aanwijzing zijn voor een nieuw seizoen? Dat je Gods Woord steeds open doet. De enige bron om God te kennen. Om wijsheid te vinden. Laat dat Woord dan wel opengaan. Maak er tijd voor en werk van om te begrijpen wie de Heer is en wat de Heer zegt. Want God is God. En zonder God gaat alles fout.

Dat is de aanvliegroute van Agur. Ik ben er moe van. Ik snap het niet. Ik weet niets van de Heilige. Ik moet het hebben van Gods Woord. Daar ben ik zuinig op. Want ik wil niet zonder God leven. Dan heeft het leven geen zin.

Zo komt Agur tot zijn gebed. Twee dingen, Heer, zou ik graag van u krijgen. Twee dingen heb ik nodig. Alstublieft, geef het mij voor al mijn jaren op aarde. Geef het mij voor elk nieuw seizoen. Voor elke nieuwe week. Voor elke nieuwe dag.

**

In de eerste plaats: houd me ver van leugen en bedrog. Heer, bescherm mijn binnenwereld. Mijn gedachten, mijn overtuiging, mijn emotie, mijn levenshouding. Houd me ver van leugen en bedrog. Van leegheid en leugen.

Alsjeblieft Heer, bewaar me voor onzin, voor gezwets. Bewaar me voor leugens, voor verdraaiing van de waarheid, voor verhalen die niet kloppen. En ook voor mezelf: Heer, laat ik geen mens zijn die onzin en leugens doorverkoopt. Maar iemand die waarde en waarheid communiceert.

Wat gaan er veel leugens rond. Ze worden ook mij en jou ingefluisterd.

Ken je deze leugen: Wees zelfstandig. Onafhankelijk. Dop je eigen boontjes, want een ander doet het niet. Het is een leugen. Die ervoor zorgt dat je de verbondenheid met mensen en met God verliest. Omdat je een ander niet nodig wilt hebben. Je verliest je ontvankelijkheid. Je houdt de balans krampachtig in evenwicht: als ik iets krijg, moet ik ook wat teruggeven. Als iemand voor mij iets doet, moet ik ook wat terugdoen. Je verliest het vermogen om hulp te accepteren, om liefde te ontvangen, om van genade te leven. Heer, bewaar me voor de leugen dat ik onafhankelijk moet zijn!

Ken je deze leugen: Zorg dat je succes hebt. Dat er goede verhalen over je verteld worden. Dat je er leuk uit ziet en gezien wordt. Dat je mensen niet teleurstelt. Het is een leugen. Die ervoor zorgt dat jij jezelf verliest. Jij bent immers mens, niet pas geliefd als je het goed doet, maar juist ook geliefd als het niet goed gaat. Niet pas waardevol als je iets doet, maar waardevol om wie je bent. Niet als iemand aan wie niets lijkt te mankeren. Maar als iemand die van genade leeft. Heer, bewaar me voor leugen dat ik succesvol moet zijn!

Ken je deze leugen: Iets is pas waar als het wordt bewezen. Tot er wetenschappelijk bewijs is, kun je het niet vertrouwen. Dat God bestaat is niet te bewijzen. Daarom moet je er niet al te veel op vertrouwen. En je er al helemaal niet aan binden. Het is een leugen. Die ervoor zorgt dat je afstand houdt. Maar afstand tot God is funest. Het is niet waar dat onbewezen zaken niet bestaan. Liefde kun je wetenschappelijk niet aantonen. Maar het geeft enorme kracht en een onbreekbare binding. Geloof kun je niet bewijzen. Maar God geeft wel vrede, vrijheid en vreugde. Heer, bewaar me voor de leugen dat alles bewezen moet worden!

Je kent vast nog wel meer leugens. Ze worden je ingefluisterd. En je bent beïnvloedbaar. Het gaat wat met je doen. En voor je het weet blaait je mee in de kudde van opiniemakers, influencers, wetenschappers en politici. Het maakt kapot wat God geeft.

Tegenover de onzin en de leugen staan de liefde en de waarheid.

Heer, vul mij met uw liefde en waarheid. Dat is de positieve kant van dit gebed.

Heer, vul mijn gedachten en mijn hart met uw Geest.

Leer mij om aandacht te geven aan wat waardevol is.

Om te bedenken wat zuiver is, wat rechtvaardig is.

Om mij te concentreren op wat goed is, wat juist is, wat waar is.

**

‘Heer, twee dingen vraag ik u’, zo gaat het gebed van Agur.

Hij vraagt niet alleen om bescherming van zijn binnenkant. Heer, bewaar me voor de onzin en de leugen.

Hij vraagt ook om bescherming van zijn buitenkant. De tweede bede luidt: 'Maak me niet arm, maar ook niet rijk, voed me slechts met wat ik nodig heb.' En daarmee vraagt Agur Gods zorg voor zijn levensomstandigheden. Dat die hem niet zo in beslag nemen, dat hij het belangrijkste uit het oog verliest.

Dat je vraagt: 'maak me niet arm', dat zul je gemakkelijk meebidden. 'Ik wil graag arm worden', dat hoor ik niet zo vaak, zelfs niet van kinderen. Agur geeft er een opvallende toelichting bij. Het gaat hem niet om de ellende van armoede. 'Maar,' zegt hij, 'als ik arm zou zijn, zou ik gaan stelen.' Het wordt hier gewoon even droog genoemd. Niet als goedkeuring, maar als een feit. Als je arm bent, ga je stelen. Punt. En daarmee doe je schade aan Gods naam. Want jij bent christen. Dat weten anderen. Als jij gepakt wordt, brengen anderen dat in verband met je geloof, met je kerk, met je God. Dat gebeurt zelfs al als je jezelf nog niet een gelovige zou noemen, maar je toch aan een kerk of een christelijk gezin verbonden bent. Zodra je gedrag er aanleiding toe geeft, wordt de naam van God erbij genoemd. Dat is voor Agur de motivatie om te vragen: 'Heer maak me niet arm'.

Maar hij vraagt ook: 'maak me niet rijk'. De wens tot rijkdom hoor ik wel vaker, niet alleen bij kinderen. Meestal verstopt in andere wensen: 'Geef me een goede baan. Bewaar me voor tegenvallers. Laat het dit seizoen een keer meezitten.' Rijk lijkt leuk. Maar geeft een hoop zorgen. Rijk willen worden zuigt al je aandacht en energie op. Natuurlijk, dat wil je niet. Je weet dat er veel meer in het leven van belang is dan geld en goed. Maar toch besteed je heel wat van je uren en je energie aan het verdienen van geld en het liefst een beetje meer dan je nu krijgt. Toch vind je het lastig om minder te besteden te hebben dan een ander. En dan je graag zou willen.

Opvallend is opnieuw de toelichting die Agur geeft. Het gaat hem niet om de onrust en stress die rijkdom geeft. 'Het risico van rijkdom is', zegt Agur, 'dat ik God niet meer nodig denkt te hebben'. Daarom wil hij niet rijk worden. Agur is veel te bang voor zichzelf. Dat zijn afhankelijkheid en vertrouwen op God verdampen. En dat is een reëel risico. Nederland hoort bij de rijkste landen van de wereld. Ook al heeft niet iedereen evenveel te besteden. Maar juist in Nederland lopen de meeste mensen aan de kerk voorbij, denken we het zonder God te kunnen redden.

Maak me niet arm, maar ook niet rijk. Maar laat me leven met U. Dat is de derde weg. Geen armoede, geen rijkdom, maar God. Geef me daarvoor genoeg, vraagt Agur. Jezus zegt het later zo: 'Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben'.

**

Als je op de drempel staat van een nieuwe dag, een nieuwe week, een nieuwe fase in je leven, een nieuw seizoen, is het goed om te bidden.

Agur reikt ons een krachtig gebed aan. Agur, die niets begrijpt van God. Maar die tegelijk vertrouwen heeft in wat God zegt. En daarom met God wil leven.

Hij heeft erover nagedacht.

De veelheid aan mogelijke wensen brengt hij bij elkaar tot twee vragen. Een voor de binnenkant: een leven dat niet vergeven is van onzin en leugens. Maar een hart dat gevuld wordt door de liefde en waarheid van God.

En het tweede voor de buitenkant: een leven dat voldoende leefbaar is om God niet te vergeten en niet te schande te maken.

Heer, wij vragen u twee dingen
Gun ze ons zolang wij leven.
Elke dag die u geeft. Ook deze nieuwe week. En op de drempel van het nieuwe seizoen.
Bewaar ons voor de onzin en de leugens
maar vul ons met waarheid en liefde.
Laat ons niet arm zijn en ook niet rijk
maar geef ons wat wij nodig hebben.
Om met u te leven
in de naam van Jezus Christus

Amen